

Universitätsbibliothek Paderborn

Medvlla Theologica

Ex Sacris Scriptvris, Conciliorvm Pontificvmqve Decretis, Et Sanctorvm Patrvm Ac Doctorum Placitis Expressa ; In qua, quidquid tum ad fidei mysteria sanè ac rectè intelligenda, & ab erroribus quibusvis secernenda, tum ad sacramenta debitè conficienda & ministranda, tum ad actiones humanas iuxta ...

Complectens ea quæ ad Sacramenta & mores pertinent

Abelly, Louis

Coloniæ Agrippinæ, 1659

VIII. Quis sit minister Sacramentorum nouæ legis, & quæ in illo requirantur ad validam illorum administrationem.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38979

eriam Baptismi sicut & Poenitentiae Sacramentum in te vel in voto susceptum, necessitate tum medij tum præcepti necessarium est respectu ad ultorū, qui vel peccatum originale contraxerunt, vel post illud in Baptismo remissum, mortale aliquod actuale peccatum commiserunt.

Eucharistia quoad realem susceptionem, solius præcepti necessitate necessaria est. Ordo & Matrimonium, quamvis ad bonum commune totius Ecclesiae maxime requirantur, ad salutem tamen uniuscujusque fidelium nullam, neque medij, neque præcepti necessitatem inferunt.

Quomodo autem ista intelligi debeant, & quæ sit etiam Confirmationis & Extremæ Vnctionis necessitas, in suis locis explicabitur.

SECTIO VIII.

Quis sit minister Sacramentorum nova legis, & quæ in illo requirantur ad validam illorum administrationem.

SUPPONIMVS ex S. Doctore q. 64. a. 3. Christum Dominum in Sacramentis dupliciter operari 1. quatenus Deus est, per potestatem supremæ & omnimodæ auctoritatis 2. quatenus homo est, per potestatem ministerij principalis, ratione cujus Sacramenta ipsa instituit, & ad eorum effectus concurrat, tum ut causa moralis & meritoria principalis, tum ut causa instrumentalis divinitati per unionem hypostaticam conjuncta: sicque primarius & præcipuus cujusque Sacramenti minister est ipse Christus Dominus: unde sancti Ioannis cap. 1. de illo dicitur: *hic est qui baptizat.* Hoc præsupposito.

Dicendum 1. Christum Dominum alios sub se Sacramentorum suorum ministros instituisse, qui quidem secundum legem ordinariam debent esse homines viatores. Ita S. Thomas; a. 7. & constat ex varijs scripturæ testimoniis

niis: 1. Corinth. 4. Sic nos existimet homo ut ministros Christi, & dispensatores mysteriorum, &c. Ephes. 4. Ipse dedit quosdam quidem Apostolos, quosdam autem Prophetas, alios vero Evangelistas alios autem pastores & doctores, &c. Hebrae. 5. Omnis Pontifex ex hominibus assumptus, pro hominibus constituitur in iis, quae sunt ad Deum, &c. qui condolere possit iis qui ignorant, & errant; quoniam & ipse circumdatus est infirmitate.

Diximus secundum legem ordinariam; fatemur enim cum S. Doctore supra, Angelos posse extraordinarie Sacramenta ministrare. Vnde S. Augustinus lib. 2. c. 15. cont. Parmenianum. Quod attinet, inquit, ad Baptismum, adest Deus qui dat, sive per se ipsum, sive per hominem, sive per Angelum.

Dicendum 2. in ministro, adhuc ut valide Sacramentum aliquod administret, duo praesertim requiri.

Primum est sufficiens & legitima potestas; cum enim Sacramenta non nisi supernaturali modo agant, nec valide confici possint nisi juxta praescriptum divinae institutionis; hinc aperte constat neminem ad illa conficienda esse idoneum, qui secundum rationem institutionis cuiusque Sacramenti sufficientem à Deo non acceperit potestatem.

Hæc autem potestas respectu Baptismi secundum divinam institutionem in omnibus quibuscunque viatoribus etiam infidelibus sufficiens reperitur; respectu Matrimonij, in omnibus fidelibus baptizatis nullo impedimento canonico obstrictis; respectu aliorum quinque Sacramentorum, in iis solummodo qui sacerdotali aut Episcopi caractere sunt praediti; quæ omnia suis locis fufius explicabuntur.

Secundum est intentio conficiendi Sacramentum & ad eius effectum cooperandi, vel saltem in genere faciendi id, quod Christus faciendum instituit, vel quod ipsa Ecclesia facit Ita S. Th. q. 64. a. 8. & expresse definitum habetur in Concil. Florent. in decr. Eug. & in Trid. sess. 7. can. 11. Vbi anathema profertur in eum qui dixerit, Ita

ministro

ministro, dum Sacramentum conficit, non requiri intentionem saltem faciendi, quod facit Ecclesia. Ratio peti debet ex institutione ipsius Christi, qui ministros Sacramentorum suorum humano & rationabili modo ea conficere & ministrare voluit. Unde & Apostolus vocat illos dispensatores, ut significet consideratè & cum certa intentione illos operari debere, aliàs dissipatores potius dicendi essent.

Est autem observandum intentionem illam triplicem esse posse, habitualem scilicet, actualem, & virtualement. Habituaalis intentio nihil aliud est quàm propensio illa & facilitas concipiendi aliquam actualem intentionem: quæ quidem propensio & facilitas ex iterata sapienter Sacramentorum administratione oritur; & hæc habituaalis intentio est insufficientis ad Sacramentum valide conficiendum, ut docent Scotus, Gabriël, Richardus & alii apud Suarez; disp. 13. sect. 2. estque communis Doctorum sententia, & in praxi tenenda.

Actualis intentio ea est, quæ aliquis Sacramentum conficiens, actu & de facto intendit conficere seu facere quod facit Ecclesia; estque optima & ad Sacramenti validitatem sufficientissima, non tamen absolute necessaria; quia sufficere potest virtualis, ea scilicet, quæ cum paulò antè actu extiterit nec revocata fuerit, ex illius minister actionem Sacramenti perficit: exempli gratia, cum quis ex intentione actuali celebrandi Missam & conficiendi Sacramentum Eucharistiæ, sumit vestes sacras, & ad altare accedit; quod si postea in ipso consecrationis actu ex humana fragilitate distrahat, dummodo verba consecrationis super materiam aptam debite proferat, nec primam illam intentionem revocet, valide conficit Sacramentum: quia id facere ceasetur vi actualis illius intentionis quæ præcessit, & quæ causa extitit, cur sumperit vestes sacras, ad altare accesserit, & alia egerit cum quibus consecratio habuit connexionem. Ita expresse S. Doctor art. 8 in resp. ad. 3. ubi dicit quod *si in ipso exercitio actu cogitatio ministri ad alia rapiatur, ex virtute primæ intentionis perficitur Sacramentum: cui subscribunt Scotus, Durandus,*

Palu-

Paludanus, Gabriel & alii communiter omnes apud eundem Suarem supra sect. 3. ad q. 64. c. 3.

Observat autem rectè Gammachæus non requiri in ministro ex necessitate absoluta explicitam & formalem intentionem faciendi, quod Christus instituit, vel quod facit Ecclesia; sed sufficere quamcunque aliam æquivalentem: exempli gratia, ut minister apud se velit hic & nunc fungi officio suo, vel quod solent alii sacerdotes & quod aliquis ab illo petit, scilicet ut Sacramentaliter absolvat, &c. omnia enim ista & alia similia æquipollenter includunt intentionem Christi & Ecclesiæ, ut per se liquet.

Dices si Sacramentorum validitas pender ab intentione ministri, inde consequens fore ut nullus securo & tranquillo animo esse possit, nec certò scire utrum verè absolutionem Sacramentalem receperit, vel Baptismi Sacramento fuerit initiatus; cum certò scire non possit, an minister sufficientem intentionem habuerit. Responderetur ad securitatem illam & tranquillitatem animi sufficere debere, quòd spectatis omnibus circumstantiis nulla occurrat rationabilis causa dubitandi de Sacramenti suscepti validitate: imò rectè monet Gammachæus supra, quod, sicut ex præcepto charitatis unusquisque iudicia omnia temeraria & suspiciones contra proximum, ac proinde contra quemcunque Sacramentorum ministrum abijcere debet: sic etiam dubitationes omnes, quæ de illius legitima & sufficienti intentione suboriri possent, repudiare tenetur. Vbi etiam subiungit probabilem esse Alexandri Aulensis, Durandi, Gabrielis & aliorum Doctorum sententiam, qui existimant in eo casu, in quo ex malitia vel ignorantia aut inadvertentia ministri, intentio sufficiens in collatione Sacramenti alicuius non esset adhibita, Christum Dominum tanquam summum Sacerdotem, qui nusquam deest in necessariis, defectum illius Sacramenti suppleturum esse eo modo, qui infinitæ eius in nos charitati magis congruit; quod etiam docet S. Thomas 2. 2. in resp. ad 2.

Quæres

Quæres utrum in ministro, præter legitimam potestatem & sufficientem intentionem, requiratur insuper fides & gratia sanctificans.

Resp. 1. neutram requiri ad Sacramenti validitatem, expressè definitum est in Concil. Trid. sess. 7. can. 12. de Sacramentis in genere & can. 4. de Baptismo, & olim definitum fuerat in Concilio Niceno 1. can. 19. Carthagin. 1. can. 1. & à summis Pontificibus Leone magno Epist. 77. ad Marcetam, & Gregorio magno lib. 9. registri Epist. 61.

Respondetur 2. ad hoc ut minister non modò valide sed etiam licitè Sacramentum conficiat, fidem & gratiam sanctificantis statum in eo requiri Ita S. Doctor, & constat ex S. Dionysio c. 1. de Eccles. Hierarch. Vbi dicit quod *Malis non est sui nec tangere Symbola id est Sacramenta: & S. Aug. lib. 2. c. 10. cont. Parmenianura; Omnia Sacramenta cum obsint indignè tractantibus, prosunt tamen per eos dignè tractantibus.*

Id ipsum confirmat S. Doctor ex Sanctitate Christi Dominici principalis Sacramentorum Ministri, cui in actu Sacramentali, sicut inferiores ministri per cooperationem suam uniuntur, sic & per sanctitatem conformari debent juxta illud: *Lev. 19. Sancti estote, quia ego sanctus sum.*

Ex dictis colliges, quotiescunque aliquod Sacramentum conficiendum est, illius minister ante omnia inspicere debere, an peccati alicuius mortalis sibi conscius sit & si ita esse deprehendat vel dubitet, illud prius Sacramentali confessione, si fieri possit, sin minus saltem perfectæ contritionis actu expiare; aliàs grave sacrilegium committeret, si lethalis alicuius culpæ reus sacra illa ministeria tractaret.

Excipitur tamen casus necessitatis urgentis, v.g. Baptismus puero moribundo conferendi; tunc enim quam primò illius saluti omissis quibuscunque aliis, consulendum est nec peccaret qui Baptismum tunc licet in peccato mortali ministraret, si contritionis eliciendæ tempus non suppetet, ut docet S. Thomas q. 64. a. 6. ad 3. & post illum Ambertus ad quaest. 64. disp. 4. a. 7. Vbi etiam addit non

esse peccatum mortale ex se & genere suo, si quis in statu peccati mortalis Eucharistiam alteri sumendam porrigat; sicut nec si parochus vel alius sacerdos ab eo delegatus in tali statu adsistat celebrationi Matrimonii: in illa siquidem actione non ministri sed testis honorarii personam sustinet, ut infra suo loco dicetur: nec etiam si Diaconus vel Subdiaconus in statu peccati mortalis solemniter ministrent; quod etiam ante illum docuit Sorus, Valentia, Suarez, Henriquez, Vasques, & alii apud Laymannum cap. 7. de Sacram. Quamvis Angelus Sylvester, Victoria, Navarrus & alii apud eundem existiment Diaconum & Subdiaconum tunc mortaliter peccare; quod confirmari posse videtur ex eo quod dixit S. Doctor, In 4. dist. 5. q. 2. a 2. quod *quicumque in peccato mortali existens exhibet se ministrum Ecclesie in quocunque spiritali, peccat.* Quamvis autem prior sententia sit maxime probabilis; in praxi tamen tutius est, ut ante quamlibet functionem solemnem cuiuscunque ordinis sacri, minister, si noxæ alicuius lethalis conscius sibi sit, actum perfectæ contritionis semper præmittat.

Quæres, utrum à malis ministris liceat Sacramenta recipere. Responderetur cum distinctione: vel enim ministri illi sunt ij, quibus incumbit ex officio Sacramenta ministrare, ut Parochus, Episcopus; aut ij, quibus id non ex officio sed ex delegatione tantum incumbit. Rursus hi vel sunt expositi ad Sacramenta ministranda, ut quando confessorius aliquis sedet in loco ubi audire solet confessiones: vel non sunt expositi. Hac distinctione supposita, Dicimus 1. nullum Sacramentum solo Baptismo excepto, licite recipi posse ab iis ministris qui ab Ecclesia non tolerantur, quales sunt nominatim excommunicati, degradati, &c. addunt aliqui etiam in articulo mortis absolutionem Sacramentalem licite recipi posse à Sacerdotibus etiam non toleratis. Ita Canus in relect. de Pœnit. p. 5. Azor instit. moral. part. 1. lib. 8. c. 11. q. 12. & habetur in declaratione Cardinalium ex collect. Ioan. Gallemar in cap. 7. sess. 14. Concil. Trid.

B

Dici-

Dicimus 2. ab ijs quibus ex officio Sacramenta ministrare incumbit, quamvis mali sint, quamdiu tamen a Ecclesia tolerantur, licitum est etiam nulla urgente necessitate Sacramenta petere ac recipere: neque enim seditus qui tale jus habet, ob Superioris malitiam illudmittere censetur.

Dicimus 3. ab iis, quibus ex officio Sacramenta ministrare non incumbit, si sint expositi & ab Ecclesia tolerantur, licitum esse Sacramenta recipere, & ipsi administrare illa sibi solis nocent, ut habetur can. *suscitantibus*, quæst. 8.

Dicimus 4. à malis ministris, qui nec expositi sunt Sacramenta ex officio ministrare tenentur, non licere illis petere, si nulla urgeat necessitas: nomine autem malorum ministrorum intelliguntur illi, qui notoriè in peccato, quo mortali existunt, Verbi gratia concubinarij publici, peccatis enim occultis nemo judicare debet. Ratio hujus dicti est, quia hoc esset verè ad peccandum eos inducere. Videri potest Toletus lib. 1. cap. 92.

CAPVT SECVNDVM.

De Sacramento Baptismi.

SECTIO I.

Quid sit Baptismus, & qua eius necessitas.

BAPTISMI nomen, quod à græca voce derivatum est, significatque ablutionem seu immersionem ex Christi Domini instituto ab Apostolis & deinceps ab universa Ecclesia usurpatum est (ut dicitur Catechismus Conc. Trid. Part. 2. cap. 11.) ad significandum illud Sacramentum, in quo per exterioris corporis ablutionem aqua naturali factam sub præscripta verborum forma confertur gratia.